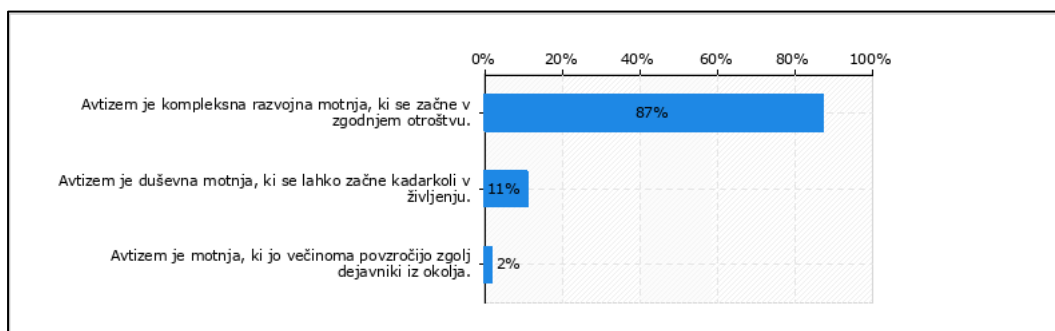

Ob svetovnem dnevu zavedanja o avtizmu

Pri ITS družboslovje sva dijakinji 2. letnika gimnazijskega programa, Taja Medved in Ajda Opara izvedli anketo, v kateri sva želeli izvedeti, v kolikšni meri so dijaki naše šole ozaveščeni o kompleksni razvojni motnji, avtizmu. Preučevali sva razširjenost mitov o avtizmu med dijaki ter tako ugotavljali, ali o motnjah avtističnega spektra vedo dovolj.

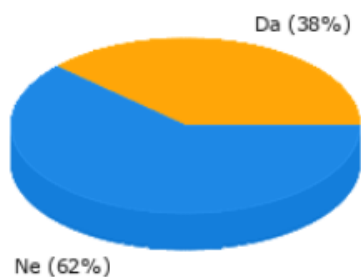
Anketni vprašalnik je bil sestavljen iz osmih vprašanj. Rešilo ga je 55 dijakov.

1. Kaj je avtizem?

Večina dijakov se strinja, da je avtizem kompleksna razvojna motnja, ki se začne v zgodnjem otroštvu. Gre namreč za motnjo, ki vpliva na to, kako možgani procesirajo informacije. Do te drugačnosti pa najpogosteje pride že med nosečnostjo, zaradi organskih vzrokov, ki vplivajo na razvoj možganov ali zaradi genetskih dejavnikov, ki vplivajo na razvoj možganov.

2. Ali poznaš koga z motnjo avtističnega spektra?

V Sloveniji naj bi bilo po podatkih svetovne statistike približno 20.000 ljudi, ki imajo katero izmed motenj avtističnega spektra.

Večina dijakov je na zastavljeno vprašanje odgovorila z »ne«.

Vsekakor pa nas niti odstotek tistih, ki osebe z motnjo avtističnega spektra poznajo, ne preseneti, kajti v Sloveniji kljub temu, da motnje ne spremljajo sistematično, število še kar narašča.

3. Kdo se po tvojem mnenju pogosteje spopada z avtizmom oziroma motnjami avtističnega spektra?

Dejstvo je, da je pri dečkih avtizem kar 4 krat pogosteje diagnosticiran kot pri deklicah.

4. Pri naslednjih vprašanjih sva želeli, da dijaki spodaj zapisane trditve o motnjah avtističnega spektra ocenijo in označijo, koliko se strinjajo z njimi. (Ocena 1 – nikakor se ne strinjam, 5- popolnoma se strinjam.)

Trditve (miti) o avtizmu	aritmetična sredina
1. Večina otrok z avtizmom ima drugačno zunanost kot povprečni otroci – prepoznamo jih lahko že po videzu.	2,2
2. Motnje avtističnega spektra so redka motnja. Da se v zadnjem času prepozna več otrok z avtizmom, je povezano z boljšo in zgodnejšo diagnostiko.	3,2
3. Vsi ljudje z avtizmom so na določenih področjih izjemno nadarjeni, npr. likovno talentirani, z izjemnim spominom za imena ali števila.	3,9
4. Motnje avtističnega spektra povzročijo slabi starši, ki svojih otrok ne znajo vzgajati.	1,3
5. Ljudje z motnjami avtističnega spektra ne morejo živeti polnega in uspešnega življenja ter se vključevati v družbeno dogajanje.	1,8
6. Stanje ljudi z motnjami avtističnega spektra se z leti slabša.	2,6
7. Posamezniki z motnjami avtističnega spektra so si med sabo po vedenju in videzu zelo podobni.	2,2
8. Otroci in odrasli ljudje z avtizmom so najraje sami. Npr. želijo se igrati sami.	3,3
9. Kajenje nosečnic ima vpliv tudi na avtizem.	2,9

Večina dijakov se s 1. trditvijo ni strinjala, kar bo popolnoma držalo. Otroci z avtizmom ne odstopajo po svojem videzu, delujejo kot navadni otroci. Zaostanek v razvoju pa je opazen predvsem na drugih področjih, kot so govor, komunikacija, sposobnost samostojnosti in igre.

Čeprav se pojavnost ljudi z MAS povečuje, nihče ne ve vzroka za masivno povečanje (2. trditev). Kljub temu, da je avtizem izmed cerebralne paralize, Downovega sindroma, motnjami v duševnem razvoju ali celo otroškega raka najpogostejši, se posledic ne pripisuje boljši diagnostiki.

Večina ljudi z avtizmom nima posebnih veščin, kljub temu da imajo nekateri talente, zaradi katerih izstopajo iz povprečja (3. trditev).

Okrog 75 % anketirancev je mit (4. trditev) ovrгло, kar znanstveno tudi potrjujemo. Starši MAS-a gotovo ne povzročijo, saj vzroki za razvoj avtizma niso znani. To seveda velja za vedenje pred in med nosečnostjo, tako kot tudi za vedenje po porodu.

S 5. trditvijo se je strinjal le dober odstotek ljudi. Tako kot zdravi ljudje se lahko tudi ljudje z motnjami avtističnega spektra zaposlujejo in vključujejo v družbeno življenje. Ob tem nekateri potrebujejo dodatno podporo in ustrezne podporne storitve.

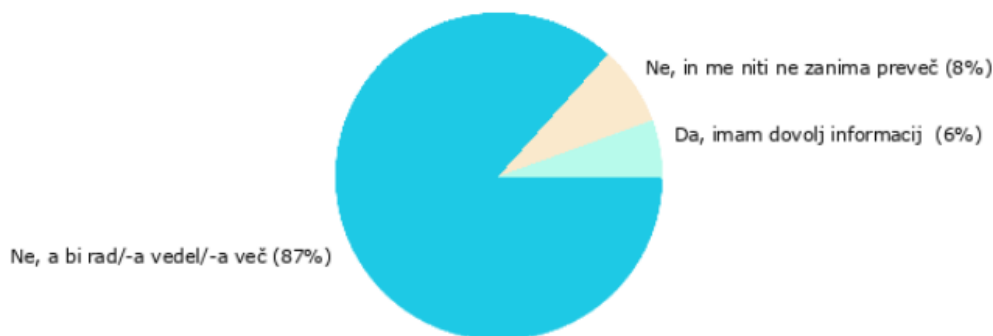
6. trditev ne drži, kajti ob podpori se stanje neprestano izboljšuje. Izboljšanje je lahko povezano s storitvami, bodi si individualnimi ali specializiranimi, vsekakor je potrebna podpora pri vključevanju v družbo.

Dijaki, ki so na 7. trditev odgovorili z nikakor se ne strinjam, so imeli prav. Vsi ljudje smo si med seboj različni. Čeprav se ljudje z MAS srečujejo s težavami na področju komunikacije, socialne interakcije in fleksibilnosti mišljenja, se tej po videzu definitivno razlikujejo.

8. trditev ne drži. Ljudje z MAS se želijo vključiti v socialno življenje, vendar imajo težave z razvojem socialnih veščin. Ljudje z MAS se morajo tega preprosto naučiti.

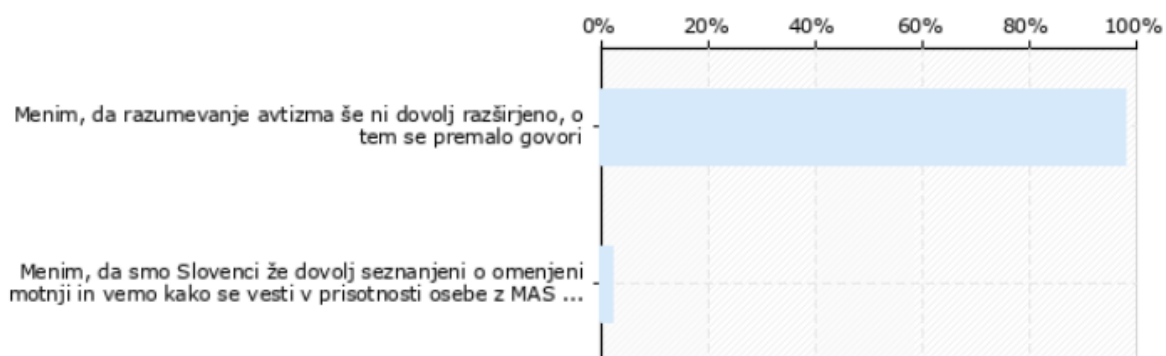
Raziskave so pokazale, da imajo matere, ki v nosečnosti kadijo, veliko večjo možnost, da bodo rodile otroka z avtizmom. Z 9. trditvijo se je strinjalo slabih 10 % dijakov.

5. Ali meniš, da o avtizmu oziroma motnjah avtističnega spektra veš dovolj?

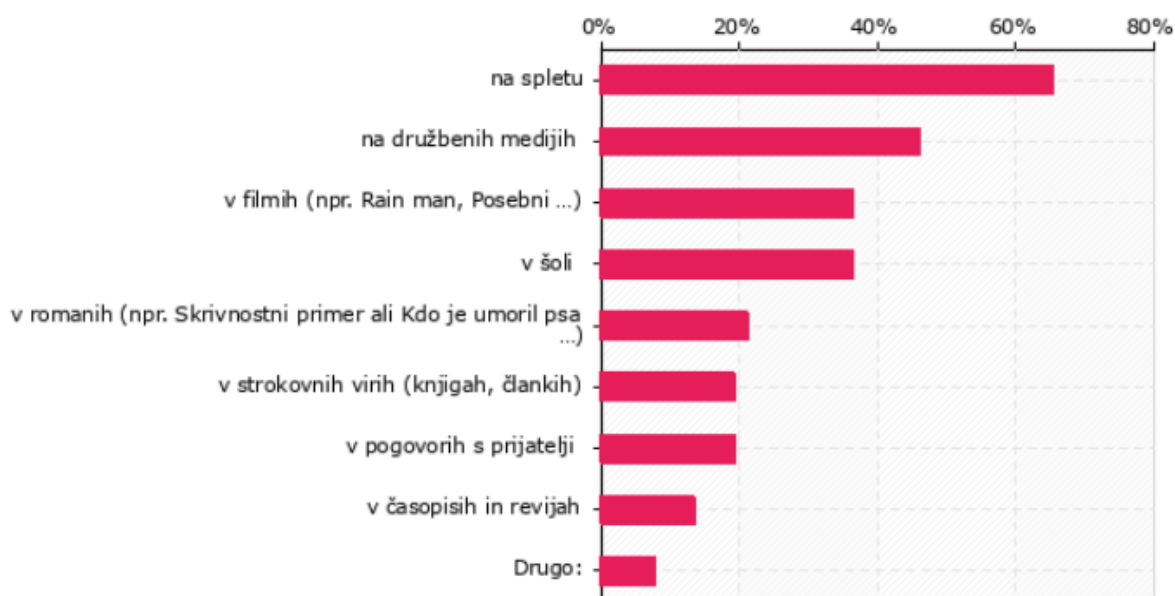
Slabih 90 % dijakov bi o avtizmu želelo vedeti več. Le 6 % dijakov je odgovorilo, da so na tem področju že dovolj razgledani.

6. Kakšno je po tvojem mnenju sprejemanje oseb z motnjo avtističnega spektra v Sloveniji?

Vsebinsko razumevanje avtizma še ni dovolj razširjeno. Ljudje ne vemo, kako naj se obnašamo v prisotnosti avtista, niti kako naj se igramo z otrokom, ki ima avtizem.

7. Kje si pridobil/-a največ informacij o avtizmu?

Kot pričakovano, je večina dijakov informacije o avtizmu pridobila na spletu, kar nas v 21. stoletju sploh ne preseneča. Dijaki, ki so odgovorili z drugo, so napisali, da so informacije pridobili v družini, pri delu ter pri izkušnjah z delom pri avtistih.

Taja Medved in Ajda Opara, ITS družboslovje

Mentorica: mag. Alenka Kompare